

# BRÄNNKYRKA

Bränneriet på Gårdstånga Nygård liknar en kyrka. Så tyckte studenterna i seklets början, när de vandrade den milslånga vägen från Lund hit upp för att tillgodose sitt behov av den finkelsmakande produkten. Innan promenaden fortsatte till Lund, brukade patronen traktera kunderna med en historia från den stora gården. Här följer en av de bästa.

\*

1914 var allting i Skåne baltiskt, ej bara Malmöutställningen. En solig sommardag med böljande vågar och söt klöverdoft utspisades ett baltiskt sällskap i trädgården på Gårdstånga Nygård. Middagen var ovanligt festlig och deltagarna inte så få.

Mitt i måltidsglädjen surrar en lyxbil från Stockholm upp i allén från stora landsvägen. Patronen Nils Gottfrid Christenson, vanligen Gotte kallad, granskar de sju passagerarna, när de glidit ur åket och nyfiket tittat sig om på gårdsplanen. Städerskan trippar fram till dem, tar emot ytterplagen, bär dem in i huset och är snart tillbaka.

— Kan man få någon mat här? frågar sällskapets talesman.

— Ett ögonblick! säger städerskan och niger vackert.

Hon skyndade bort till husbonden och upprepade frågan. Gotte hade lärt sig umgängeskunstens ABC borta i Vilda Västern. Han ryckte servetten från städerskan och lade den varsamt över sin vänstra underarm. Så ilade han på ett hovmästerligt sätt fram till de sju hungriga opplänningarna, bugade sig artigt och frågade:

— Vad får det lov att vara?

— En helt vanlig middag, blev svaret. Det vill säga, om ni har något ätbart att servera.

— Dagens middag med drycker för sju, antecknade Gotte högviktigt på sitt skrivblock. — Behagar sällskapet äta inne eller ute?

— Helst ute liksom gästerna därborta, sa talesmannen nedlåtande.

Gotte försvinner med otaliga bugningar, var och en värd frikostiga drickspengar. Inne i köket frågade han hushållerskan, om hon kunde duka fram ytterligare en sommarmiddag för sju. Frågan störde inte hennes sinnesro, isynnerhet som de tio lantbrukseleverna hade söndagsfritt. Inte skulle de sju okända gästerna behöva resa hungriga från Gårdstånga Nygård. Sådant hade aldrig hänt förr.

Hovmästaren spetar ner till sällskapet, ber alla ta plats i en berså och sätter städerskan i rörelse. Själv står han uppmärksam och avvaktande ett stycke därifrån och följer noga med den stockholmska sjustjärnans skiftande konstellationer. — Här är gudagott att vara! sjöng det första baltiska laget, nu utan hunger men som bäst i färd med att fortfarande släcka sin törst.

Stockholmarna höll på att göra sig väl hemmastadda. Aptiten var stor och växte, medan smörgåsbordets kräsligheter anammades. Till soppan serverades Madeira. Främlingarna tittade på varandra med stora ögon. Hovmästaren tillkallades.

— Vi har inte beställt någon Madeira, sa talesmannen med skarp ton.

— Här serveras alltid Madeira till soppan, säger den bugande hovmästaren med oändligt mild stämma. Ingår i priset.

Madeiran var fin. Skada bara, att dryckesgästerna hade så brått om. Det skulle man inte ha, när man drack den årgången, åtminstone inte på Gårdstånga Nygård.

Så kom laxen simmande i rhenskt vin. Främlingarnas ögon blev rundare och blickarna mer häpna. Hovmästaren kluckade invärtes. Alla frågande ögonkast besvarar han med allvarliga handrörelser och leende uppmaningar:

— Håll till godo!

När aptiten kulminerat och måltiden enligt alla kloka läkares mening borde avbrutits för hälsans skull, kom de egentliga kulinariska fullträffarna. Till stekt kyckling av delikataste tillredning serverades champagne hur mycket som helst.

— Vi ska absolut inte ha någon champagne! ropade talesmannen till hovmästaren.

Denne skyndade fram till bordet:

— Absolut, absolut, absolutister? Inte är väl herrarna och damerna sådant folk?

— Men, men . . .

— Smakar den inte som den ska? Annars har champagnen ett gott märke.

— Jo, men . . .

— Drick så mycket ni behagar! På det här ställer trakterar vi alltid våra gäster med det bästa huset förmår.

Champagnen dracks. Stämningen steg. Städerskan bar omsider ut servisen och dukade kaffebordet. Tillräckligt med punsch i kylaren.

Då började bordsgästerna oroligt viska till varandra, och talesmannen flumlade med handen mot plånboksfikan. Kaffet dracks ljudlöst och alldeles för fort.

— Får jag be om räkningen? sade talesmannen nervöst till städerskan.

Hon tittade på sin husbonde. Hovmästaren går nästan i tysk noggrann marsch fram till bersån.

— Kostar ingenting.

— Vad menar ni, människa? Kostar ingenting?

— Kostar ingenting, ingenting alls. Här tar vi aldrig betalt för måltiderna, som våra gäster äter.

— Ni är inte klok.

— Kanhända. Men ni får inte lov att bryta mot föreskrifterna om gästfrihet här på stället.

— Stället? Är detta inte Röstånga gästgivaregård?

— Nej, visst inte, säger Gotte förnöjd. Detta är och blir Gårdstånga Nygård.

Sällskapet reste sig hastigt upp, fick klädespersedlarna av städerskan, kastade tre tiokronor på bordet åt henne och rusade i full berusning till sin Rolls Royce. Snart försvann den i allén.

— Detta är Brännkyrka! ropade Gotte efter dem. — Det slaget skulle ni stockholmare aldrig klarat utan hjälp av landsorten.

Den skånske patronen gjorde ett muntert skutt och fru Elsa log innerligen gott, ty hon gillade sin man, isynnerhet när han var frikostig.

Nils Ludvig